

Lapszemle.

Neue kirchliche Zeitschrift herausgegeben von Dr. Wilh. Engelhardt. Leipzig. A. Deichert'sche Verlagsbuchhandlung 1913. Ára negyedévenként (3 havi füzet) 2:50 mk = 3 K.

A fent idézett folyóirat a jelen évben (1913.) 24. évfolyamát kezdi meg. Az előttünk lévő első három (január, február s március havi) füzet 264 lapra terjed. Ebből is látni, mily sokat nyújt a folyóirat csekély előfizetési díjért. Azonban ezen első három szám tartalma is dicséri ezen régi, jó nevű tudományos theol. szaklapot. Az évfolyam elején, mint most már néhány éve, megint *Bezzel* bajor főkonsistoriumi elnök írt egy bevezető cikket, melyben visszapillantást nyújt az elmúlt év kiemelkedő egyházi eseményeire. A folyóiratnak egyik igen szorgalmas munkatársa, *König Ede* bonni tanár, megint az ó-testamentomnak a babyloni világhoz nevezetesen annak nyelvéhez és írásához való viszonyáról ír. Mig azelőtt azt hitték, hogy az izraeliták Józsue idejéig valamely arab tájszóláson beszéltek, addig most sokan azt vitatják, hogy a régi héber irodalom egy része valamikor babyloni nyelvben s írásban volt megírva, vagy hogy a héberek valamikor a babyloni nyelvet s írást használták. Ezen nézetek ellen száll síkra — mint már azelőtt — most is *König*, de úgy, hogy az ujabban felmerült érveket is figyelembe veszi. Egy másik igen érdekes ó-testamentomi cikket írt *Sellin* rostocki tanár. A „*Neue kirchl. Zeitschrift*“ múlt évfolyamában és azóta egy önálló könyvben is *Dahse* lelkész mások nyomán állást foglalt a pentateuchusnak ma általánosan elterjedt forráskritikája ellen. Ő is, mint már *Klostermann* s *Lepsius* rámutat arra, hogy a LXX-val való összehasonlítás azt mutatja, hogy a maszoretikus szövegnek istennevei nem alkalmasak arra, hogy a források megkülönböztetésének alapját alkossák. A források megkülönböztetése helyett ő az istennevek változását a felolvasással kapcsolatos perikopákra való osztással hozza összefüggésbe. *Sellin* alapos és igen jóakaró vizsgálat tárgyává teszi *Dahse* könyvének állításait és bármily előzékeny is munkája értékének elismerésében, mégis azon eredményre jut, hogy a forráselméletet megdöntenie nem sikerült.

Az újtestamentom körébe tartozik *Scheiner* kastenholzi (erdélyi) ev. lelkész két számra terjedő cikke: „A keresztség pogány magia-e vagy keresztyén kegyelmi eszköz?” Már a cím

is mutatja, hogy szerzőnk a vallástörténeti irány (Heitmüller, Weinel stb.) felfogása ellen küzd, mely a keresztség eredetiségét alkalmas kérdéssé teszi. A dolgozat a tekintetbe jövő újtestamentomi helyek (Rom. 6 I. Kor. 1₃₋₁₇, 6₁₁, 10₂, 12₁₃, 15₂₉ kk. Gal. 3₂₇, Kol. 2₁₂, Eph. 4₅, 5₂₆, Tit. 3 sk. stb.) magyarázata alapján jut el a maga eredményéhez.

A mai kort mozgató kérdésekre elvi tudományos alapon keresnek feleletet *Dunkmann* greifswaldi tanár, aki a subjektivizmusnak a theológiában való jogát és jogosulatlanságát teszi kutatása tárgyává és *Hoppe* fősuperintendens, aki azon kérdésre felel, miért kell a modernizált keresztyénséget elvetnünk. Végül megemlíti még *Uckeley* königsbergi tanár cikkét, mely a gyakorlati theológia körébe vág és a modern elemnek a prédikációban való jogát és jogosulatlanságát kutatja. Más cikkeket mellőzünk, mert már a felsoroltak is megmutatják, mily gazdag folyóiratunknak már egy negyedévi tartalma is.

Folyóiratunkkal kapcsolatban rámutatunk még „*Die Theologie der Gegenwart*“ c. kritikai folyóíratra, mely ugyancsak az A. Deichert'sche Verlagsbuchhandlung kiadásában jelenik meg Leipzigben. Évi négy füzetben ismerteti az előző év theol. irodalmát. Most megjelent az *első füzet*, melyben Grützmacher erlangeni tanár a *rendszeres theológia* s *Uckeley* königsbergi tanár a *gyakorlati theológia* irodalmát ismerteti. Egy évfolyam ára 3.50 mk (=4.20 K), a Neue kirchl. Zeitschr. előfizetőinek 2.80 mk (=3.36 K). Egyes füzetek külön is kaphatók.